

Marcel Nusselein

‘De grens van wat nog halfverharding mag heten, verschuift’

Graniet Import Benelux pleit voor bewuste materiaalkeuze

Halfverharde paden van gebroken steen zijn al tijden populair op golfbanen, in natuurgebieden en in de openbare ruimte. In verband met spetters of uitspoeling kiezen opdrachtgevers soms voor licht gebonden varianten met bindmiddelen, zoals cement of industriële reststoffen. Die zijn strak en onderhoudsarm, maar volgens Marcel Nusselein van Graniet Import Benelux verschuift daarmee de grens van wat nog ‘halfverharding’ mag heten. ‘Het granieten gesteente Bestone 0/8 is puur natuur.’

Auteur: Karlijn Raats

Golfbanen, recreatiegebieden en gemeenten kiezen soms voor licht gebonden halfverharding. Die bestaat uit materiaal waaraan bijvoorbeeld cement of leem is toegevoegd, of zelfs industriële reststoffen zoals staalslakken. ‘Hydraulische componenten hechten zich aan de materialen eromheen en binden. Het ziet er strak uit, is onderhoudsarm en voorkomt losliggend grind of spetters bij regen. Daar wordt voor gekozen om er niets meer aan te hoeven doen’, zegt Nusselein. ‘Maar je moet je afvragen of dat nog wel halfverharding is.’

Spatten en uitspoeling

Nusselein heeft het over spetters en uitspoeling. Bij regen zijn spetters op halfverharde fietspaden soms onvermijdelijk; voor uitspoeling op golfbanen geldt hetzelfde. ‘Spetters worden veroorzaakt door de manier waarop het materiaal zich onder belasting gedraagt’, legt Nusselein uit. ‘Bij regen kunnen de fijnere deeltjes, de zogeheten nulfractie, losraken of wegspoelen. Daardoor blijft de grovere fractie van 2 tot 8 mm aan de oppervlakte liggen.’

Door de ronddraaiende beweging van de fietsband komen er korrels los. Die worden omhoog geslingerd, met als gevolg opspattend materiaal, een beetje vergelijkbaar met modder op onverharde paden. Bij wandelpaden speelt dit niet. Nusselein merkt op: ‘Spetters en uitspoeling zijn voor sommigen een reden om te kiezen voor licht gebonden halfverharding. Maar zo’n oplossing heeft ook een keerzijde. Zodra je bindmiddelen toevoegt, maak je van halfverharding eigenlijk licht gebonden verharding. Technisch gezien is dat iets anders. En een beetje uitspoeling hoort gewoon bij halfverharding. Dat is geen fout in het systeem, maar een natuurlijk proces.’

Risico’s licht gebonden verharding

De discussie draait niet alleen om definities, maar ook om risico’s. ‘We zien steeds meer mengvormen opduiken’, vervolgt Nusselein. ‘Denk aan asfaltgranulaat dat als halfverharding wordt verkocht, of betongranulaat dat is gemengd met cement, of menggranulaat waarin je van alles tegenkomt. Het toevoegen van

Bestone 0/8 is een 100 procent natuurlijk product. Het komt rechtstreeks uit de Bremanger-steengroeve in Noorwegen.

een bindmiddel door fabrikanten lijkt handig; het zorgt ervoor dat de toplaag keihard wordt, steentjes blijven liggen en water niet meer wegspoelt. Maar het kan op termijn schadelijk zijn voor het milieu. Het gaat vooral om de mogelijke uitloging van stoffen. Schadelijke elementen zoals zware metalen of reststoffen uit cement kunnen langzaam via het regenwater in de bodem en het grondwater terechtkomen. Bepaalde staalslakken liggen momenteel onder vuur. Uitloging gebeurt niet altijd meteen, maar juist op de lange termijn. Daarom is het belangrijk om niet alleen te kijken hoe een pad zich nu gedraagt, maar ook hoe het zich gedraagt over vijf, tien of twintig jaar.'

Volgens Nusslein is het belangrijk dat opdrachtgevers en ontwerpers zich bewust zijn van de samenstelling van het materiaal dat

ze kiezen. 'Je kunt niet alles wat gebroken is zomaar als halfverharding gebruiken. Sommige mengsels mogen volgens de regels alleen worden toegepast op plaatsen waar uitloging geen probleem is. Dus niet boven waterwin- gebieden of op plekken waar het regenwater direct infiltreert. Bestone 0/8 is een 100 procent natuurlijk product. Het komt rechtstreeks uit de Bremanger-steengroeve in Noorwegen en wordt in fijnere fracties gebroken bij Graniët Import Benelux in Amsterdam. Bewust kiezen betekent dat je je realiseert dat je met echte halfverharding geen risico loopt voor het milieu en de volksgezondheid. Maar je kiest dan ook voor een bepaald type beheer en controleert hoe het pad zich in de praktijk gedraagt.'

Goed onderhoud belangrijk

Als een Bestone 0/8-pad goed is verdicht en

door goed onderhoud weinig last heeft van slijtage, is het risico op opspatting en uitspoeling een stuk kleiner. Volgens Nusslein zit de kracht van Bestone 0/8 in de structuur van het materiaal zelf. De mix van fijne deeltjes en grovere korrels zorgt voor een goede compactheid. 'Maar wat echt opvalt, is de hoge haakweerstand: hoe goed de korrels in elkaar grijpen en blijven liggen. Er zijn meer producten met haakweerstand, maar Bestone 0/8 is daar echt sterk in. Dat heeft invloed op hoelang het pad strak blijft liggen, ook bij intensief gebruik.' Dat betekent niet dat je achterover kunt leunen, want onderhoud blijft nodig, zeker in de herfst wanneer er bladeren op het pad blijven liggen. 'Je moet Bestone 0/8-paden regelmatig borstelen', legt Nusslein uit. 'Niet alleen om ze schoon te houden, maar ook om de toplaag een beetje open te trekken. Als er daarna een regenbui overheen gaat, sluit het oppervlak zich weer mooi. Doe je dat niet, dan krijg je uiteindelijk kuilen en gaten. Dat ligt dan niet aan het materiaal, maar aan het onderhoud.'

'Bij echte halfverharding heb je geen milieu- en volksgezondheidsrisico, maar kies je wel voor een bepaald type beheer'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!